

Павло МОВЧАН: «Ювілей з поезією»

13 липня відомому поетові, громадському діячеві, народному депутатові України Верховної Ради п'ятох скликань виповнюється 75 років

– Павле Михайловичу, нещодавно побачила світ ваша нова збірка...

– На щастя, свій ювілей зустрічаю поезією. Втім, а як же інакше? Поезія для мене – стан душі, який сформувався не під видавничі потреби, не меркантильно, а, сподіваюся, природно. Завжди був зачудований словом Шевченка. Отож поезія для мене – це й шлях до самовдосконалення. Треба завжди бути собою, абсолютно правдивим, сповідальним перед Богом, а перед можновладцями не схиляти голови.

– Пригадується назва давньої монографії Леоніда Новиченка про творчість Павла Тичини: «Поезія і революція». Сьогодні це словосполучення сприймається по-новому, воістину – на відстані серця.

– Насправді поезія – це наближення до вічності, точніше кристал вічності, а революція – це вир сьогодення. Революція гідності – в мені, зі мною, хоча я не написав про неї жодного віршованого рядка. Можливо, якийсь твір народиться тоді, коли Майдан стане мою пам'яттю.

– Чи може духовність бути одним із найнадійніших мостів між державою та суспільством?

– Без духовності не мислиме існування ні суспільства, ні держави.

– Що для вас означають такі поняття, як національна ідея, національна ідентичність?

– Національна ідентичність – у логосі. Це не тільки слово, інформа-

У передмові до книжки знаного лірика «Сіль» (2014) академік Іван Дзюба зазначив: «...Творча доля його складалася і нелегко, і незвично». Це справді так: Павло Мовчан був різноробом, моряком риболовецького сейнера, навчався в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка та в московському Літературному інституті, працював у редакції одного з журналів, заявив про себе як сценарист. Тривалий час офіційно вважався безробітним, хоча мало не щодня писав значущі віршовані рядки.

ція, а й духовність. Це те, чим наділив тебе Господь, адже наша генетика сформувалася задовго до слова.

– Як співвідносяться сьогодні загальнолюдські та власне національні цінності?

– Немає таких категорій, як світова література чи культура. Ці визначення вигадали ті, хто хотів би всіх денаціоналізувати, знівелювати, зробити безликими, одноманітними. Власне національні цінності найважливіші. Господь створив мови так, що вони одна одну доповнюють, одна одній не заважають. Кожна – самобутня оптика, а спільно вони витворюють загальну панораму.

– Який зміст ви вкладаєте в багатогранне поняття культури?

– Культура – суть людини. Хіба істота без культури – людина? В основі слова «культура» – культ, тобто найдавніші поняття. У них закладені прості, але визначальні істини: ти не самодостатній, бо є щось вище, те, що називаємо Космосом. Наша душа – це послання Всесвіту.

– Як позначаються на культурі складні релігійні процеси в Україні?

– На жаль, ми так і не спромоглися на власне трактування Бога. Звідси – різночитання, різнотлумачення Біблії. Воістину все відбувається через слово. Логос – це одна з іпостасей Ісуса Христа.

– Сьогодні триває не лише болісний процес розшарування нашого суспільства загалом, а й інтелігенції зокрема. Чи не минув безповоротно час романтиків і подвижників?

– Справжні інтелігенти – це подвижники. Вони завжди були й завжди будуть. І ніколи не мине час романтизму. Доки останній дзвонар – на дзвіниці, доти й буде віра.

– Нині не існує так званої обов'язкової ідеології. Кожен сповідує те, що хоче. Які можли-

ві тут тенденції в найближчому майбутньому?

– Головна ідеологія – в десяти заповідях. Відповідати треба перед собою і перед Богом. Усі застереження – в одкровеннях Івана Богослова.

– Митець і влада – одвічна проблема. Які її особливості сьогодні?

– Поет завжди опозиційний до влади. Він мусить бути таким. Влада минула, а служіння істині вічне.

– Над чим ви працюєте сьогодні, про що мрієте?

– Багато пишу, працюю над фільмами про Шевченка та циклом стрічок «Логос». Уже зробили 84 випуски, а хотілося б мати 365 фільмів, щоб глядач мав змогу щодня дивитися один самостійний випуск. Урешті-решт це має бути державна програма. Загалом «Логос» оповідає про те, як ми глибоко закорінені в минуле, а отже, й у майбутнє.

Розмову вів
Микола СЛАВИНСЬКИЙ.

